

Эй инсонлар, дунё ҳисоб-китобли

18:30 / 15.03.2022 4323

ضَرَأْلَا يَفِّ اُبَرَضَ أَذِّمَوْنَ أَوْخَإِلَّا اُولَأَقَوْ اُورَفَكَ نَيَّذَلَّا كَأُونَوْكَتَالَّا اُونَمَآنَيَّذَلَّا آهَيَّأَيِّ
يَفَّةَرْسَحَ كَلَذَّلَلَلَعَجَيَلَّا اُولَتُقَ آمَوْ اُوتَآمَ آمَ آنَدَنَعَ اُونَآكَ وَّلَى زُغَ اُونَآكَ وَّأَ
رِي صَبَّنَوْلَمَعَتَ آمَبُّهَلَلَأَوْتِي مُمِيَّ وَيِّهُجُّيُّ بُّهَلَلَأَوْمَهَبُّلُقَّ

Эй иймон келтирганлар! Куфр келтирган ва Аллоҳ уларнинг қалбларида ҳасрат қилиши учун, ер юзида кезиб юрган ёки ғозий бўлган биродарлари ҳақида: «Агар ҳузуримизда бўлганларида, ўлмас эдилар ва қатл қилинmas эдилар», дейдиган кимсалар каби бўлманг. Аллоҳ тирилтирур ва ўлдирур. Аллоҳ қилган амалларингизни кўриб турувчидир. (*Оли Имрон сураси, 156-оят*).

Ёдларингизда бўлса, мусулмонлар Уҳудга, мушрикларга қарши жангга отланганларида, Абдуллоҳ ибн Убай ибн Салул бошлиқ мунофиқлар ортга қайтишган эди. Жанг тугаб, ҳамма нарса аён бўлганида, мунофиқлар одатдагидек, иғво тарқатишни бошлашган. Жумладан: «Биз ўз вақтида ортга қайтган эканмиз, мана, соғ-саломат қолдик. Агар қайтмаганимизда, эҳтимол, биз ҳам ўлиб кетармидик? Мана, фалончилар гапимизга кирмай, урушга боришган эди, ўлиб кетишди. Агар бизга кўшилиб, ортларига қайтганларида, ўлмас эдилар ва қатл қилинmas эдилар», – дейишади.

Ушбу ояти каримада ҳақиқий мўминлар ана шуларга ўхшамасликка даъват қилиньяпти.

«Эй иймон келтирғанлар! Куфр келтирған ва Аллоҳ уларнинг қалбларида ҳасрат қилиши учун, ер юзида кезиб юрган ёки ғозий бўлган биродарлари ҳақида: «Агар ҳузуримизда бўлғанларида, ўлмас эдилар ва қатл қилинmas эдилар», дейдиган кимсалар каби бўлманг».

«Ҳасрат» сўзининг маъноси – бирор севимли кишининг ўтиши муносабати илиа надомат чекишдир. Яқинларимизнинг ризқ талабида ёки Аллоҳ йўлида ғазотга чиқишлири уларнинг ўлимларига сабаб бўлди, деб эътиқод қилиш қалбда ҳасратни қўзғайди. Бу эса мутлақо нотўғри эътиқоддир. Чунки аслида:

«Аллоҳ тирилтирур ва ўлдирур».

Аллоҳ таолодан бошқа ҳеч ким ҳеч кимга ҳаёт берга олмайди ёки ҳаётдан кетказа олмайди. Агар Аллоҳ бирор кимсанинг тирик юришини ирова қилса, у кимса душман ичидаганг қилган тақдирда ҳам ҳеч нарса бўлмасдан, тирик ва соғ-саломат қолаверади. Аллоҳдан ажал келмаса, пашша ҳам ўлмайди. Аксинча, ўлимдан ҳам қочиб қутулиб бўлмайди. Ажал етганида, инсон қаерда бўлса ҳам ўлаверади.

«Аллоҳ қилган амалларингизни кўриб турувчи».

У Зот ким Аллоҳ йўлида жиҳод қилмоқда, ким жиҳоддан қочиб, мунофиқлик қилиб, мусулмонлар ичидагисир-висир гаплар тарқатмоқда – ҳаммасини кўриб турувчи Зотдир. Охиратда буларнинг ҳаммасининг ҳисоб-китоби бор, мукофоти ёки жазоси бор.

«Тафсири Ҳилол» китоби асосида тайёрланди